

Československá meteorologická společnost

při ČSAV

Slovenská meteorologická spoločnosť

pri SAV

I n f o r m a č n í v ě s t n í k

pro členy Společnosti

Za obsah odpovídá:

Ing. Dr. Jan Bednář, CSc. vědecký tajemník

Praha, leden 1985

O b s a h :

Zpráva o činnosti ČSMS při ČSAV za rok 1984

Plán činnosti ČSMS na rok 1985

Správa o činnosti SMS při SAV za rok 1984

Rámcový plán činnosti na rok 1985

II. konferencia "Meteorologické zabezpečenia letectva"

Ustavení pobočky ČSMS v Hradci Králové

Noví členové ČSMS

Naši jubilanti

Seminář ČSMS v roce 1985

Zpráva o činnosti Československé meteorologické společnosti při ČSAV za rok 1984

Hlavní výbor /IV/ Československé meteorologické společnosti při ČSAV /ČSMS/ uspořádal 4 plenární zasedání a 12 schůzí svého předsednictva. V souladu se stanovami a s plánem činnosti řešil koncepční, organizační a administrativní záležitosti, řídil a kontroloval činnost poboček a odborných skupin, zajišťoval a koordinoval spolupráci se Slovenskou meteorologickou společností /SMS/ při SAV.

Dne 16. května 1984 se konalo IX. Valné shromáždění ČSMS, které zvolilo nový IV a revizní komisi. Zprávy o složení těchto orgánů včetně rozdělení funkcí byly spolu s ostatními materiály Valného shromáždění předány KOVS.

V listopadu se ustavila nová pobočka ČSMS v Hradci Králové. Na ustavující schůzi byl dne 13. listopadu zvolen výbor této pobočky.

Pražská a brněnská pobočka uspořádaly v únoru své výroční schůze, na nichž byly zvoleny nové výbory poboček, o jejichž složení a rozdělení funkcí byly podány zprávy KOVS a odborům pro vnitřní záležitosti na příslušných IV.

Ve dnech 30. a 31. října byla v Novém Smokovci ve spolupráci se SMS a s VTS uspořádána konference "Meteorologické zabezpečení letectva", které se zúčastnilo přes 100 pracovníků z oblasti meteorologie a řízení leteckého provozu a na níž bylo předneseno 27 referátů.

Byly zahájeny přípravné organizační práce v souvislosti s třídním seminářem "Klimatické změny" plánovaným na rok 1985. Pražská pobočka uspořádala

pro své členy a zájemce 12 přednášek s aktuální meteorologickou tematikou, brněnská pobočka 7 přednášek a pobočka v Hradci Králové 1 přednášku. Pražská pobočka prováděla prostřednictvím panelu ve Františkánské zahradě denní informování veřejnosti o povětrnostní situaci. Ve spolupráci s ČTK bylo připraveno k instalaci moderní zařízení v podobě světelných novin.

Členové Československé meteorologické společnosti se aktivně podíleli na vědecké konferenci k 30. výročí Hydrometeorologických ústavů, na přípravě popularizačního televizního pořadu o meteorologických prognózách a ve spolupráci se Svazem na odborném školení členů Aeroklubu.

V souladu s novými stanovami ČSMS připravil EV návrh dohody o spolupráci se Slovenskou meteorologickou společností.

Značná pozornost byla věnována růstu členské základny. Bylo přijato 10 nových členů, zejména z řad mladých meteorologů.

Na úseku zahraničních styků probíhala spolupráce s Meteorologickými společnostmi v NDR a PLR. Při této spolupráci se Společnosti vzájemně informovaly o pořádaných akcích a podporovaly publikaci odborných článků členů druhých Společností v časopisech. Uskutečnila se 1 přednáška člena ČSMS v NDR / RNDr. Ivan Sládek, CSc. z Českého hydrometeorologického ústavu v Praze a 2 přednášky pracovníků z NDR v Praze. Ve dnech 10.-12. prosince navštívil ČSSR předseda Meteorologické společnosti NDR prof. K. Bernhardt a při této příležitosti byl podepsán protokol o jednání s představiteli ČSMS. Dále byl navázán kontakt s meteorologickou sekcí Geofyzikální společnosti v PLR a vzájemně nabídnuta spolupráce v oblasti výměny vědeckých informací.

Terminologická odborná skupina spolu s redakční radou Meteorologického terminologického a explikativního slovníku pokračovala v přípravě rukopisu tohoto díla. Bylo zpracováno cca 4500 explikací jednotlivých hesel a většina cizojazyčných ekvivalentů. Historická odborná skupina se podílela na přípravě publikace Dějiny čsl. meteorologie a její členové publikovali 6 článků v časopisech a denním tisku. Pro členy ČSMS a SMS byl v lednu a červenci 1984 expedován Věstník.

Ve spolupráci se Socialistickou akademií bylo v Praze uspořádáno 5 přednášek pro širší veřejnost, VTS se podílela na uspořádání konference "Meteorologické zabezpečení letectva".

ČSMS spolupracuje s vysokými školami, především s MFF a PŘF UK v Praze a s PŘF UJEP v Brně při informování budoucích pracovníků v oblasti meteorologie a klimatologie o své činnosti a při získávání nových členů z řad mladých meteorologů.

Plán činnosti Československé meteorologické společnosti při ČSAV na rok 1985

V souladu s potřebami rozvoje meteorologie jako vědního oboru i jejích praktických aplikací v oblasti národního hospodářství plánuje ČSMS v roce 1985 tyto hlavní akce a směry své činnosti:

1. Uspořádat třídní seminář na téma "Klimatické změny" /září, Valtice/
2. Pražská pobočka uspořádá v jarním a podzimním cyklu 12 přednášek s aktuální meteorologickou tematikou, brněnská pobočka 7 přednášek a pobočka v Hradci Králové 5 přednášek.
3. Další přednášky určené pro širší veřejnost budou pořádány ve spolupráci se Socialistickou akademií.
4. Bude pokračovat informační činnost prostřednictvím meteorologického panelu v Praze a realizována připravená modernizace tohoto zařízení.
5. Ve spolupráci s nakladatelstvím Academia budou probíhat práce na zajištění vydání Meteorologického šestijazyčného terminologického a explikativního slovníku.
6. Historická odborná skupina bude pokračovat v práci na Dějinách čsl. meteorologie.
7. Ve smyslu stanov a Dohody o spolupráci bude rozvíjena úzká spolupráce se Slovenskou meteorologickou společností při SAV, a to zejména v oblasti vzájemné podpory a účasti na jednotlivých pořádaných akcích.
8. Bude prohlubována spolupráce s dalšími vědeckými společnostmi při ČSAV, především s Čsl. biometeorologickou společností, Čsl. astronomickou společností a Jednotou čsl. matematiků a fyziků.
9. V rámci mezinárodních styků bude pokračovat spolupráce s Meteorologickými společnostmi v NDR a MLR, především v oblasti výměny informací, referentů s aktuálními meteorologickými tématy a v případě Meteorologické společnosti v MLR přípravy společných konferencí. Dále budou sledovány možnosti navázání užších kontaktů s meteorologickou sekcí Geofyzikální společnosti v PLR.
10. ČSMS bude aktivně rozvíjet styky a spolupráci s ústavy a institucemi zabývajícími se v ČSSR meteorologií, a to zejména s Českým hydrometeorologickým ústavem, Slovenským hydrometeorologickým ústavem, Ústavem fyziky atmosféry ČSAV, Geofyzikálním ústavem SAV, povětrnostní službou ČSLA,

s VTS a s vysokými školami vychovávajúcimi meteorology. Cieľom táto spolupráce je účinné prispívať k aplikáciám meteorologických poznatkov a metód v jednotlivých odvetviach národného hospodárstva a rozvíjať výmenu informácií medzi čl. meteorology navzájom i s pracovníkmi z príbuzných viednych odvetví.

11. Bude venovaná pozornosť rozširovaniu členskej základne, zejména mladými meteorology, ktorým bude poskytovaná péče v súvislosti s ich aktívnym zapojovaním do života a činnosti ČSMS.
12. ČSMS sa bude podieľať na akciách Svetového meteorologického dňa, jehož téma je zameraná na problémy nebezpečných poveternostných javů.

Správa o činnosti Slovenskej meteorologickej spoločnosti pri SAV za rok 1984

Zloženie výboru:

predseda: doc. RNDr. Ferdinand Šamaj, DrSc.

podpredseda: prof. RNDr. Ján Tomlain, DrSc.

ved. tajomník: RNDr. Ján Lukáč, CSc.

hospolár: RNDr. Jozef Iľko, CSc.

členovia: RNDr. Zlata Čabajová, CSc.

RNDr. Ferdinand Hesek, CSc.

doc. RNDr. Ján Otruba, CSc.

prof. RNDr. Vladimír Peterka, CSc.

RNDr. Dušan Podhorský, CSc.

RNDr. Ján Pribiš, CSc.

Organizačná a vedeckovýskumná činnosť

a/ konferencie a semináre

Interakcia atmosféry s hydrosférou z hľadiska všeobecnej vednej bilancie územia / 23.3.1984 - 15 prednášok/

Meteorologické zabezpečenie letectva / 30.-31.10.1984 - 27 referátov/

b/ prednáškové popoludnia

Atmosférický ozón / 6.3.1984 - 2 prednášky/

Problémy znečistenia ovzdušia Bratislavy /17.5.1984 - 8 prednášok /

Synoptické zhodnotenie extrémov počasia /21.6.1984 - 3 prednášky/

Agrometeorológia /13.9.1984 - 3 prednášky/

Urbanizácia a klíma /24.10.1984 - 2 prednášky /

Trendy rozvoja hydrologie a meteorologie a ich využitie v národnom hospodarstve. /Košice 24.10.1984/

Zahraničné podujatia - čistota ovzdušia /13.12.1984 - 3 prednášky/

Činnosť komisií

Komisia pre meteorologické pamiatky vyhľadáva, zbiera a opatruje rôzne meteorologické predmety. Za týmto cieľom využíva všetky komunikačné prostriedky. Zozbierané predmety sú uložené na SHMÚ.

Spolupráca s inými ved. spoločnosťami

SMS pri SAV úzko spolupracuje so SBS pri SAV. Podielali sme sa na organizovaní "Bioklimatologických pracovných dní".

Spolupráca s ČSVTS je sústredená na tieto pobočky: SHMÚ Bratislava, GFÚ SAV, P-SHMÚ Košice, Povodie Bodrogu a Hornádu

Práca s mládežou

Práca s mládežou sa sústreďuje najmä na zabezpečenie odborného výkladu početným exkurziám na meteorologické pracoviská. Dvaja členovia SMS pri SAV pracujú ako vedúci pionierskych krúžkov.

Edičná a publikačná činnosť

Podielame sa na vydávaní "Informačného vestníka pre členov", ktorý cyklostilom vydáva HV ČSMS pri ČSAV. Pokračujú redakčné práce na "Meteorologickom slovníku".

Popularizačnú činnosť zabezpečujú členovia spoločnosti prostredníctvom tlače, rozhlasu a televízie.

Spolupráca s KOVS

Už po niekoľko rokov konštatujeme dobrú spoluprácu s KOVS pri SAV, OSVS pri SAV ako aj s VV SAV pre vedy o Zemi a vesmíre.

Plán práce SMS pri SAV na rok 1985

V roku 1985 Slovenská meteorologická spoločnosť pri SAV zorganizuje nasledujúce vedecké podujatia:

- 1/ Seminár pri príležitosti Svetového dňa meteorologie /marec, Bratislava, doc. RNDr. F. Šamaj, DrSc./
- 2/ Seminár "Vplyv horských masívov na atmosférické procesy" /jún, Čánovco, RNDr. J. Pribiš, CSc./

- 3/ Konferencia "Klimatický potenciál MĽR a ČSSR" / august, Debrecén/
- 4/ Plánujeme 4 prednáškové popoludnia v Bratislave a 2 vo Východoslovenskej pobočke.

II. Konferencia "Meteorologické zabezpečenie letectva"

V dňoch 30. a 31. októbra 1984 sa uskutočnila vo Vysokých Tatrách v Novom Smokovci II. celoštátna konferencia "Meteorologické zabezpečenie letectva". Podujatie bolo zorganizované za spolupráce s Československou meteorologickou spoločnosťou pri ČSAV a so Slovenskou meteorologickou spoločnosťou pri SAV. Konferencie sa zúčastnilo viac ako 100 pracovníkov Federálneho ministerstva dopravy a jeho organizácií, a to Riadenia letovej prevádzky ČSSR, Československých aerolinií, Slovairu, Štátnej leteckej inšpekcie a Výstavby letísk, ako aj zástupcovia Československej ľudovej armády, ďalej zástupcovia Karlovej univerzity Praha, Univerzity Komenského Bratislava, Vysokej školy dopravy a spojov Žilina, ČSAV - Ústavu fyziky atmosféry Praha, SAV - Geofyzikálneho ústavu Bratislava a oboch hydrometeorologických ústavov.

Konferencie mala tento program:

1. Otvorenie konferencie
2. Príhovor predsedu ČSMS pri ČSAV
RNDr. Bořivoja Sobiška, CSc.
3. Doc. RNDr. F. Šamaj, DrSc.
Súčasná a budúce úlohy československej meteorológie pri zabezpečovaní civilného letectva
4. RNDr. S. Čerňava
Stav a výhľady rozvoja leteckej meteorológie z pohľadu WHO a ICAO
5. RNDr. J. Munzar, CSc.
Zo začiatkov leteckej meteorológie na území Československa
6. RNDr. Ing. M. Nedelka, CSc. - Ing. G. Selnekovič
Niektoré meteorologické aspekty leteckých mimoriadnych udalostí pri leteckých poľnohospodárskych prácach
7. Ing. Kalinčiak - RNDr. Ing. M. Nedelka, CSc.
K problematike efektívnosti leteckých poľnohospodárskych prác so zreteľom na meteorologické podmienky
8. Ing. J. Machytka
Konceptia vybavenia letísk a letových ciest zabezpečovacou leteckou meteorologickou technikou

9. Ing. Š. Rácz - Ing. M. Ružička
Charakteristika meteorologických systémov IVR MET /MARCONI/ a KRAMS
10. Ing. P. Černý - RNDr. K. Mařík
Automatický meteorologický systém IVR MET /MARCONI/ na letisku
Praha Ruzyně
11. RNDr. S. Černava - Ing. O. Šetka
Automatická meteorologická stanica KRAMS M na letisku Ostrava Mošnov
12. RNDr. D. Podhorský, CSc. - RNDr. D. Badíková - RNDr. O. Olšina
Úloha METEO TREND v automatizovanom systéme riadenia letovej prevádzky
13. RNDr. D. Podhorský, CSc. - RNDr. D. Badíková - RNDr. M. Wolek
Komplexný automatizovaný meteorologický systém krajín RVHP
14. Ing. Z. Mrkvica - P. Váchal, prom. fyzik
Systém výstražnej poveternostnej služby v ČSĽA
15. RNDr. Ing. Z. Vítek a kolektív
Automatizovaný rádiolokačný systém meteorologický
16. Ing. J. Bujalka - RNDr. M. Ondráš
Automatizácia predpovedí výškového vetra a teploty vzduchu pre potreby
civilného letectva
17. RNDr. J. Štekl, CSc.
Typizácia a súčasné predpovedné metódy
18. RNDr. Z. Novák, CSc.
Predpoveď prízemného vetra na základe vetra geostrofického
19. RNDr. M. Prokop
Výskumné meteorologické lety . Projekt ALPEX
20. RNDr. M. Ondráš - RNDr. I. Zahumenský
Vizuálne určovanie dohľadnosti na leteckých meteorologických staniciach
21. RNDr. V. Jorík a kolektív
Určovanie nebezpečných javov na základe údajov automatizovaného rádio-
lokačného meteorologického systému
22. RNDr. J. Strachota
Diagnóza a veľmi krátkodobá predpoveď nebezpečných konvektívnych javov
pomocou RL a družicových meraní
23. Ing. P. Ursíny
Príjem a základné spracovanie meteorologických družicových údajov

24. RNDr. Ľ. Vlčák - RNDr. M. Wolek
Automatická klasifikácia typov oblačnosti
25. Ing. M. Ošťádal
K problematike meteorologických údajov v automatizovanom systéme
riadenia letovej prevádzky ČSSR
26. Záver konferencie.

Referáty a diskusia k predmetnej problematike vecne a kriticky zhodnotila plnenie úloh československej letockej meteorológie a vytýčila hlavné ciele a cesty ich plnenia v najbližšom období.

RNDr. Ing. M. Nečelka, CSc.

Ustavení pobočky ČSMS v Hradci Králové

V souladu se stanovami ČSMS byla svolána na 13. listopadu 1984 ustavující schůze pobočky v Hradci Králové. Členy přípravného výboru byli RNDr. Jaroslav Pícha, RNDr. Vladimír Petera, CSc. a RNDr. Vasil Strachota. Z pozvaných potenciálních zájemců se schůze zúčastnilo 26 meteorologů. Na schůzi přednesl referát o poslání a úkolech Československé meteorologické společnosti její předseda RNDr. Bořivoj Sobišek, CSc. Návrh programu ustavovací pobočky přednesl RNDr. Jaroslav Pícha.

Byl zvolen pětičlenný výbor ve složení

předseda	:	RNDr. Jaroslav Pícha
místopředseda	:	Ing. František Chylík
tajomník	:	RNDr. Vasil Strachota
členové	:	Ing. Otakar Školoud RNDr. Ladislav Metelka

Na závěr ustavující schůze přednesl RNDr. Pícha referát o problematice atmosférického ozónu.

RNDr. Jan Bednář, CSc.

Nově přijatí členové ČSMS v roce 1984

Radim Tolaz	pobočka ČSMS Brno
Kálan Šálek	pobočka ČSMS Brno
Ing. Jaroslav Šantroch	pobočka ČSMS Praha

Ing. Jan Pivec	pobočka ČSMS Brno
RNDr. Jan Zápálok	pobočka ČSMS Praha
RNDr. Pavel Sedlák	pobočka ČSMS Praha
Luboš Čech	pobočka ČSMS Praha
Dožena Jaňourová	pobočka ČSMS Praha
RNDr. Jan Uxa	pobočka ČSMS Praha
RNDr. Jan Sulán	pobočka ČSMS Praha

J u b i l e a

1/ Jubilea meteorologů před vznikem Československé meteorologické společnosti při ČSAV

V roce 1985 si připomínáme tato výročí :

1 5 9 5	Marci, Jan Marek	390 let výročí narození
1 7 6 5	Prokop Tiviš	220 let výročí úmrtí

2/ V roce 1985 si připomeneme tato výročí členů ČSMS :

1900	prof. RNDr. Mikuláš Konček, DrSc. člen korespondent ČSAV a SAV	85 let výročí narození
1905	RNDr. Zdeněk Sokera	80 let výročí narození
1960	RNDr. Oldřich Kostka	25 let výročí úmrtí
1965	prof. Dr. Antonín Bečvář	20 let výročí úmrtí
1975	prof. RNDr. Stanislav Brandejs	10 let výročí úmrtí

3/ V roce 1985 se významného životního jubilea dožívají tyto členové ČSMS :

20. ledna	RNDr. Aleš Gottwald, CSc.	50 let
2. února	Ladislav Rychetský, promováný fyzik	50 let
24. února	Miroslav Zeman, promováný fyzik	50 let
15. května	RNDr. Ewa Čechová, CSc.	50 let
2. července	Lubomír Hodar, promováný fyzik	50 let
25. září	Natálie Slabá, promováná geografka	50 let
25. prosince	Jan Strachota, promováný fyzik	50 let
27. prosince	Vilibald Kakos, promováný fyzik	50 let

7. ledna	doc. Ing. Vladimír Coufal, CSc.	55 let
24. ledna	Ing. Ladislav Šrámek, CSc.	55 let
9. dubna	Ing. Milan Kuchařík	55 let
24. dubna	doc. Ing. Vladimír Havlíček, CSc.	55 let
23. května	doc. RNDr. Jaroslav Kopáček, CSc.	55 let
27. května	doc. RNDr. Karel Pěč, DrSc.	55 let
6. června	RNDr. Vasil Strachota	55 let
9. června	RNDr. Nina Věková, CSc.	55 let
5. srpna	Ing. Ladislav Barchánek	55 let
28. listopadu	doc. RNDr. Otakar Zikmunda, CSc.	55 let
21. prosince	RNDr. Bohdan Štengl	55 let
8. dubna	Vlastimil Bělohlávek	60 let
20. srpna	doc. MUDr. Jaroslav Kubík, CSc.	60 let
8. prosince	RNDr. Ladislav Křivský, CSc.	60 let
11. prosince	Vlasta Reinová	60 let
31. prosince	Silvestr Slabý, promováný geograf	60 let
2. ledna	RNDr. Jaroslav Červený	65 let
27. března	RNDr. Bořivoj Novák	65 let
6. dubna	Josef Kaválek	65 let
19. října	Jaroslav Uher	65 let

IV Československé meteorologické společnosti přeje všem jubilantům hodně pevného zdraví, úspěchů v práci a spokojenost v osobním životě.

4/ V roce 1985 sa významného životného jubilea dožívajú tieto členovia SMS :

1.8.	Gustáv Otruba	50 rokov
7.7.	MUDr. Viliam Baláž, CSc.	55 rokov
19.8.	MUDr. V. Slávka	55 rokov
25.1.	Ing. Andrej Harbuľák	60 rokov
13.12.	RNDr. Margita Kurpelová, DrSc.	60 rokov
5.2.	Matej Šteffek	65 rokov

Rovněž těmto jubilantům přeje IV Československé meteorologické společnosti a IV Slovenské meteorologické společnosti všechno nejlepší, hodně pevného zdraví, úspěchy v práci a osobní spokojenost.

Seminář ČSMS v roce 1985

Seminář na téma "Klimatické změny" se bude konat ve dnech 30.září až 2.října 1985 ve Valticích. Organizaci semináře zajišťuje brněnská pobočka ČSMS, která všem členům zaslala pozvánky..

-O-O-O-O-O-

Upozornění

Žádáme všechny členy ČSMS, aby příloženou složenkou uhradili pokud možno co nejdříve členský příspěvek na rok 1985. Při kontrole bylo zjištěno i několik nedoplatků za rok 1984 a 1983. Prosíme proto, abyste vyrovnali i tyto nedoplatky.

Dále žádáme, abyste nám včas ohlásili změny adres, pokud jste změnili bydliště.

-O-O-O-O-O-O-

Hlavní výbor Československé meteorologické společnosti při ČSAV a Hlavní výbor Slovenské meteorologické společnosti při SAV přeji všem členům společnosti mnoho pracovních a osobních úspěchů

v roce 1985

-O-O-O-O-O-O-